ДОМИШЛЬАН.

РЛСф I 11/1851.1

170

РІ 170 РПСРТ XII/1851.1

ДОМИШЉАН.

ЗДРАВЕ ЛЕКАРИЄ

ЗА

ЉУДЕ ЋУТАЛИЦЕ, ЖЕНЕ ГУНЂАЛИЦЕ; ЗА КИСЕЉАКЕ, МЕСЕЧНЕ СЕНКЕ, СТРАШЉИВЕ ЗЕЦОВЕ, ТАВНЕ ОБЛАКЕ И ПР. И ПР.

СКУПИО

Ђ. КОВИЋ.

I.

(Лекарије књижевно-политично-домаће).

У НОВОМ САДУ,

НАРОД. КЊИГОПЕЧАТЊА ДР. ДАН. МЕДАКОВИЋА.

1851.

Дв

106623

НЕПОЛИТИЧАН ИСПИТ.

(У Србіи).

Учитель.

Шта е микроскоп?

Ђак.

Увеличателно стакло, кроз кое се „Швабе,“ и „отечественици“ назиру.

Учитель.

Проклети дране! ти вальда ниси без памети. — Шта значи милост?

Ђак.

Кад су велика господа — велика. На пример: —

Учитель.

Я нећу примера! Шта значи сабирати?

Ђак.

Сабирати значи: нове дугове правити, док іош стари нису исплаћени, на пример —

Учитель.

Кушуй ми с твоим примерима. — Шта значи одузимати?

Ђак.

Значи: до голе душе узимати; на пример —

Учитель.

Ах, та онеми! Нема данас никакви примера! — Како се звао први Кньаз — и за што є постао он?

Ђак.

Први се Кньаз звао Нимрод, а постао є за то — што є найвећи л о в а ц био.

Учитель.

Ти се нећеш смирити, док не награбусиш! — Шта є служитель државни?

Ђак.

Служитель, кои за државу златна мньенния купи; на пример —

Учитель.

Мавгове, ако л те укебаю! Шта е чудо?

Ђак.

Чудо е кад куряк овцу наколье, а не прождере е — кад су „досетке Амицине“ у „Шумадинцу“ смешне — кад уредник Милош Поповић има 500 пренумеранта и пр. и пр.

Учитель.

Би л' знао шта е истина?

Ђак.

Чланак, кои се не налази у правителственим новинама.

Учитель.

Доста, доста! ти си мало оптиран, ако тако устераш, свршио си. . . . Шта е цензор?

Ђак.

(грозно плачући) То нећу да кажем.

Учитель.

Глупи дране! А зашто не?

Ђак.

(чешући се по леђи) Боим се могао би ме превући.

Учитељ.

Шта е мисао?

Ђак.

Ништа, па ни она ние слободна од ђумрука.

Учитељ.

Колико е велика Србия?

Ђак.

Ах, какав е то проклет Диван. . . .

Конац.

(Може се и повторити).

ПОТОМСТВО.

Една госпа ние баш найволела што іой се син на књигописанье одао. Нетко іой рече: „Али помислите, милостива, он ради за потомство.“ — „Ах, шта потомство,“ рече она, „шта е, кажите ми, потомство за нас учинило?“

ГОСПОДИН МОРФЕЙ.

Єдно ютро после бала сретне поетична душа, господин А.** младу неку даму на сокаку и проговори іой следующе: »Лепа моя господично, юче сте се ви касно тек у наруча Морфеа бацили?« Дама га метри од главе до пете, те гньевом заплампотивши одговори: »Ви фалите молим; *я господина Морфеа не познаем никако!*«

ПРЕДИКА.

Єдан предиковаше: »Спаситель се наш после Воскресения найпре жени явио, а то найвише из узрока тог, да се радосна вест тим пре тек помеђу льудима распростре.«

И У НЕБУ КВАРТАЛНИК. (пандур)

Неки, ком е овай свет мораст пред очима постао, зажели стрести са себе житейске окове и кушати сласти неба брже и напречац. У башти дакле избере дрво, закачи врат свой утруђени за грану, готов да лаку душу пусти. Єдва се тако неколико минута на воздуху купао, а квартальник опази га, притрчи и пресече клету

штрангу. Грешни син падне доле, разрогачи очи мислећи да е у небу; а кад угледа пред собом кварталника, зачуди се, те с речма: „Ох, и у небу кварталник!“ загребе колико су га тек ноге носити могле.

ЛАЙТНАНТ.

Лайтнант едан кои ние иза грма стрельао, осети поред свое мршаве гаже глад. „Петре, викне слугу, „отиди те донеси едан грошић чорбе за мое псето, али — чуеш, не заборави и кашику едну донети!“

QUID PRO QUO.

Неки е странац поодио био Космай планину. „Овде е некада,“ рече му вођа, „девойка една ударила себе ножем посред срца.“ — „„Из меланхолие?““ — „Іок, из Неменикућа.“ —

ВОЙНИК ПИШЕ СВОІОЙ ЛЬУБОВЦИ.

1-пут за свагда не мисли на раз-
2-янье наше льубезна моя! У-

3 сузе, не ћеш још
4-вечни век самовати. — Крчма
5-цркви врло є лепа, ал' сам наумио
6-арити и даље одавде; ево овај час
7 на кола, међутим нареди-
8, како ћу што пре код тебе бити. Пет на
9 нема код мене; зато добро се владај, ер
10-ковачу те иначе да се крстиш!

љубећи те *Лазар*
11-ти каплар
12-те кумпаније
13-те регементе.

ДРУЖИНА.

Єдном у пролеће идући два весела момка баш уз єдан чопор волова, кои су се из поља враћали, почну певати из Милутиновића:

„Процветала гора и лужина,
Састала се браћа и дружина.“

ПИТАНЬЕ.

Госпа єдна питаше: „Кажите ми, господине, єли грчки филозоф Плато онај

исти, кои е *оцило од плашине* произнашао ?“

ИЗ МОИ СТАРИ АРТИЯ.

Кад више пута осетим да ми ние добро, те морам код куће остати, онда обично премећем по моим старим артияма, тек да ми ние дуго време. Тако се догоди, да сам ономад на едан свесчић наишао, кои сам у последньем буџаку претрпан држао, на ком сам с моіом сопственом руком прибележио: „спалити.“ Тео сам артие сад спалити, ал (помислим) дай да видим шта се пише у ньима. Бияу то неке покупльене старине из државе, коя се звала „Мизия“ — ми ће мо іи сад льубопитства ради и на срећу оком прећи, льубезни читателью:

„У едной нахіи Мизие, у граду Децебалу седи войска, а к западу на едан сат лежи у сред баре варошица Н., у коіой се налазе главари народа Мизиског и духовни и мирски. Главни духовник само има човечие име и лик, а ньегове црне страсти немаю имена. Ньега опкольаваю два саветника ньегова: *Трбубог* и *Врширеп* звани; ови му набавльаю све, што ньегове

страсти зактеваю, и тако владаю над њим да се све оно мора испунити, што они оће. Грбубог плашећи, а вртиреп плачући као крокодил око њега — вараю га. У случаю ако би он кад и кад желье ради тео њиову вольу преступити, и по своіой драгой вольи што урадити, тад они употребе свою особиту вештину, пак итро напишу парче пашквиле, баце ноћу у народ, те га тим льуто поплаше, да ји он тако к себи позове, закльучивши помиренье с њима. Ова двоица особито старање имаю, да сваког оног од њиовог господина удале, кои се с начелима њиовим не слаже, како овакови неби сметњу чинио њиовой удой радњи. — Грађански пак поглавар има пуну власт над свима плаћеним и неплаћеним робовима; сви ови мораю њему и без даће и плаће о своем трошку и лебу служити, изузевши учителья, ком госпођа за приват детинь обрече у награду — прою, а пошто прође школски испит, ни ову из руку не упушта. Сам едини хазнадар изузет е од службе, но овай е за то дужан глатко и сто пута препредено владати се, варати свакога — пред вратима, под пенцерима прислушкивати, ни о коме добро, а о сваком рђаво и зло известие доставльати. Ова двоица т. е. грађански поглавар и

хазнадар известия шиљу вишой власти о свему и свакоме, па што ови реку, то и власт веруе, и по тима известияма осуђуе, без икаквог дальег исљедованья. — Особити су — то такође признати морамо — и судови код овог народа. Они за судие бираю или слепе льуде, или барем такове кои ће судити са затвореним очима. Суд ние по законима, по свести и здравом разуму, но могу судие судити како им се допада, или како им перовођа наложи — они не истражую како ствар стои. — Іош да им ние код горньег суда неколико окатих членова, свака би долньег суда пресуда савршено одобренье получила. Овай народ има обичай сваке године речице и изворчиће чистити од маовине, да отровна мува, коя преко Дунава из Децебалове земље к ньима долази, не може стати и напити се, већ да преморана буде даље ићи, да животиње тражи и крв ньиову пие. Они мисле да ће овим начином муву уморити и утаманити, но она смеюћи се лудом послу седи на Дунаву, ког е готово целог покрила — и без да потоне, диже се на крила и лети, куд е ветар и судбина води. Римльани не могоше, Децебал не може — а Мизци мисле да ће они истребити ту муву, подобно ономе, кои е с края

света долазивше ветрове дланом заустави-ти тео!!

Г. ЛАЖИНСКИ II.

Я сам у „Смешницима“ ео млади пи-лића, кои су велики били као Калекутски петлови; ал’ опет нису већи били, ер ови управо іош нису за оно доба *цветали*. Прегледао сам и знаменитости места, из-међу прочи едно мало мирисно стакалце, кое осам чаброва вата, зато и веле да е с винским бокалима сватова ханаански с очи-не стране род. У њему се храни грижа Іове Малетића, кад е пред Книћанином кньи-гу прогутао. Свуд су уоколо песме Ігња-та Лоіоле, изрезане у мермеру од црвеног бакра, кои на четир крива зида стои, а пе-ваю се по аріи: „Благозрачност лица тво-га.“ Чим ко ближе приступи, види чак из далека азиятске алписке горе, те ту три-пут мора кинути тео не тео. Кад око-лостоећи реку „на здравље!“ онда из ку-тие, коя е на обадва врха дугульаста, из-вуче се некакво кожно тоцило, нешто ма-ње него една ратна лађа, ди се види лик неки, кои су три отрока у жареной пећи своеручно литографирали. Тай лик стои

на црквеним вратима, како би се тим означило, да се овде „отпушчение грѣха“ без милости дели. . . . Да се одморим, па ћу вам мало после іош и чудние што приповедити.

РВАЋАНИН.

У последньем рату противу Мађара, обичавали су Рваћани туђи сваког заробљеника, код ког новаца неби нашли Тако е неки брат срећан био, те е заробио официра едног; ту се дакле надао добра шићара задобити, али на жалост! попреметавши му све џепове, нађе да су празни. Само у последньем џепу набаса на едан шпил карти. „Проклети клатеж!“ говораше Рваћанин, и окери га лупати, „све си ми мое новце прокартао, а?“

КНЬАЗ.

Едан незнатан Кньаз, кои е у своіой *младой* држави институцияма велики држава до смешности подражавао, уписивао е то сам себи у едру вештину, коіом он као владати уме.

Єдном разговарао се о томе с већим неким чиновником странне државе, те док є он само похвалу чекао, рече му странац:

„Заиста ваша су светлост єдан од најсретніи владалаца, єр кад ви кинете, сви ваши поданици уєдно могу вам „на здравлѣ“ казати.

АДВОКАТИ.

Єдна удовица ние се могла чуду начудити, видећи ди два адвоката, баш кад оно бияше рочиште у њеној парници, с највећим огорченьем єдан на другог ђипаше; а пошто се рочиште сврши, они у највећој слози, ни лука ели ни на лук мирисали изишли заедно из суднице, пријательски конверзираюћи. „Ах!“ уздану єдан кои є господу боље познавао — „Адвокати су вам баш као какве маказе, кое, кад іи стиснеш, мислиш саме себе секу, а управо — тешко оной ствари што међ маказе доспе!“

НАДГРОБИЄ

Єдной Списательници.

Вечно госпа снове санья тие
Овд' у гробу непровидна мрака;
Пре нег' смири с' — *она є артие*
Покварила шисућу шабака.

НОВА ТИТУЛА УЧИТЕЉУ.

У єдной скупштини учитеља претресало се питанье: како иначе да даду учитељу име? Ако се изостави славенски „дѣтонаставникъ,“ онда учитель као и мађистор слабо є у уваженьу. Тада ће єдан као из дупље: „Бирайте ви име какво вам є по вољи, а я ћу да се зовем „школоподупирателъ; єр да я мою школу нисам подупро, она би се давно и давно сурвала!“

У МОІОЙ КЊИЖАРИ МОЖЕ СЕ ДОБИТИ:

— БЛАГОРОДНИ ОТРОВ (место „отрок“ од Видаковића).

— ПРОСТАК Миловука (м. Протак —)

— БЛЕСТАМАТОВИЋА „Сербском Роду и Обштеству“ (м. Стаматовића —).

— РУЧАК САДСКОГ ЦВЕЋА (место Стручак Н. Садског —)

— МАЧИЋ ПЕРО ЛОША ПОПОВИЋА (м. Мач и Перо Милоша —)

— ЈУЛИЋ РАДИШИЋЕВЕ Фиеско (м. Јулия Радишића —)

(продужиће се у II).

У Б.**

Безглавић, књижар.

ЗАДАТАК ИЛИРСКОМ ФИЛОЛОГУ.

Би л' се „сладолед“ могао назвати смрзальак (Gefrornes)? . . .

ЗВОНО.

„Шта е звоно?“ питаше опанчар једног штуденту, кои е преко пута од њега обитавао. Син Муза, кои е само за немачку литературу тео чути, промоли кроз пенцер главу с одговором: *„Звоно е песма од Фридриха Шилера.“*

БРАЋА.

Два брата састану се после млого година опет. Један од њи био е трговчић, а

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ У НОВОМ САДУ

други е постао славан виртуоз на виолини. Обоица шетали су едном по дворской башти резиденције, на еданпут створи се пред њима Књаз, те преко свог пажа да звати вештака, фалећи ту његово савршенство на тако мучном иштрументу. Изван себе од радости потрчи вештак за својим братом, кои е међутим полако напред измакао, и почне преузносити велику чест и милост, коя му западе. Пошто он сврши, окрене се његова братска љубав с речма: „Айд' иди сад, *ше шо што си добио промени у ситно!*“

МРТАВ КАВАЉЕР.

У трагедіи едној ваљало е претставити акт, како Кавальер, кои се пре жив на претстављаоници явљао, сад мртав у сандуку лежи. Єдан дакле од актера претстављао е тог мртваца; али како су свеће око сандука гореле — несрећом искриви се една, те почне шиљати капљући восак управо на лице актеру, кои е мртвог Кавальера претстављао. Истина он се мигољио, како да га тек восак не довати, али кад све то не помогне, науми на еданпут да покуша юначку срећу — устане,

угаси свећу, и што е брже могао простре се опет као мртвац у сандук. Сва се кућа задрма од веселог узвика и тапшања руку.

БЕЗ ФАЛЕ!

Єдном у друштву жалио се професор Н** о томе, како наученост иде у назадак. „Сад, вељаше он — у целой Европи тек су троица, кои великом ученошћу светле. Прву двоицу могао би вам с места именовати, ал' трећег по именце навести, забраньуе ми скромност моя!“

Г. ЛАЖИНСКИ II.

— Єдном у театру кияо е неки стари Капетан с таквом силом с галерие, да су льуди доле у партеру седећи принуђени били амбреле поразапиньати.

— Неки без бркова Лайтнант толико е у станьу владати потезе лица свог, да док парада траје, он свое велике густе обрве тако под нос снизи, да се ни приметити не може да бркова нема.

— У Б**. продуцира се неки трбослов, (rectius Bauchredner), кои за чудо вешто *глас иошомсшва* подражава.

— У дућану неком особиту прођу налази сапун єдан кои не само чисти обичну прљотину, но и од *иодозрения* пере.

— У неким пределима Насау-а земља є тако издашна и масна да є путник, кои є мало на њиви отпочинуо, изнео чакшире пуне масни флека.

— Я сам моим сопствеим очима видио елефанта, кои будући є употребљавао ракию и друга спиритуозна пића добио є не само подагру, него му є и кійша црвена постала. — Опет ћу вам мало доцние штогод приповедити.

КАКВО ЋЕ КАД ВРЕМЕ БИТИ.

(Расматрања на домаћем и супружном небу).

— Ако муж жени обяви да идућег лета не ће у илице путовати — време сурово и мочарно.

— Ако муж вечером после 10 сати буде кући долазио, а не зна се легитимирати ди є био — често севање и грмљавина. Подикад и гром удари.

— Ако муж жену у Фебруару барем єданпут у маске не води — кишовито целог месеца.

— Ако мужу о Митрову жена умре, деца имаю надежду, да ће отац до св. Іована *другу маму* довести.

— Ако є муж почетком лета жени сламни шешир одрекао — време се брзо менья, ладно є и врло мутно.

— Ако о Митрову іош дугує муж Ђурђевску кирию — изгледа ветровито.

ЗИМА.

Нико нек не одрече, да є зима права мучитељица льуди. Млогу л' ти нам лепу част године она отрза! Пре свега скраћує нам дане, граби нам светлост, и управо сав свет бели меће у станье опсаде. С оклопом на прсима ступа она као иста фурия, ди се тек два три човека састану, ето ти іи растера вр'овни ньен топция — студен горньак. Не ће она да зна за серенаде и бакльаде, а ако се народни сабор под ведрим небом стече, она на єданпут викне „хуя!“ и тада стану гайде, и смрзла „слова“ и перорираньа приме свой конац. — Зима нам боядише носове ба-

карном румени, рекао бисмо сви Баху слуговали, а кад њена студен уда наша укочи, не ретко се догађа, да се баш сами бубати морамо. Па шта нам она дрва пождере — права несита хала! Я мислим да ми той злонаравной госпожи црну кньигу оправимо? Я ћу се први потписати, ево мое име: *Пролеш Лешопољчић* из *Єсенове*.

ШТЕТА.

Рђав неки списателькак разметао се тим, што се у онай исти дан родио, у кои є и Доситей умро. Нетко му примети: „Оба су догађая за литературу српску од црне ненакнадиме штете!“

РАЗГОВОР У КАФАНИ.

Келнер. Овде фале іош четири грошића од рачуна.

Гост. То є за послугу.

ГОД. 1848-ма

За време рата 1848 било є у вароши Н.** странне войске, коіом приликом не-

колико грађана одведу једног војника у пивару и почасте га јуначки. — „Није л' истина, ако баш до боја дође, ти не ћеш пуцати на грађане?“ запита један грађанин.— „Я? я нећу, Боже сачувај!“ — „Е, точи да пиемо! Келнер, овамо још један бокал пива!“ — Сад уђу унутра још два војника, те седну за исти астал. Опет један и овој двоици повтори пређашње питање, ал' да ви'ш чуда, кад ови гракнуше: „На сваки начин, *ми ћемо пуцаши!*“ — „Шта, ви тако, а честит овај јунак обећао нам да ће нас поштедити!“ — „То вам верујемо да он пуцати не ће, могао је то лако обећати, ер — он је наш *шамбур!*“

ГОСПОДАР И БЕРБЕРИН.

Господар неки имао је берберина, с коим је врло задовољан био, и кои га је свако јутро брияти морао. У обично доба отворе се врата, господар се и не осврне, ер он зна да је то његов берберин. Посади се на столицу и већ га онај почне запунити, кад господар дивно убезекнут подигне главу и рекне: „Али, к врагу! То није обични мой барбир — откуд се десисте ви овде, и како?“ — „Најпростіим

начином; одяко ћу вас *я* брияти. Юче коцкао сам се с моим колегом. Кад му се испразни џеп, почнемо сецовати наше муштерије, и — тада вас я на кучки*) добием.“

УНУТРА!

Литератор неки бияше врло расут мислима. Єданпут истресаући сам своју лулу о астал, викне гласно: „унутра!“

КУВАРИЦА У ТРИ СВЕСКЕ.

Єдан Католички свештеник имао је три куварице од 16 до 17 година. Бискуп га позове за то на одговор и рекне му: Куварица једног свештеника мора имати барем 50 година. Он предусретне: „Ваше Високопреосвештенство, имајте милост опростити, я сам њу у три свеске разделио, оне све скупа имаю равно 50 година.

Г. ЛАЖИНСКИ II.

— Єдан Бостонац изумео је гњиздо, ди на среди направи се као нека клоња.

---

*) Род картања.

Чим кокош снесе яе, та се клоньа издигне, и яе падне унутра, а кокошка из узрока тог, што обазревши се не види яета, снесе онай час друго яе.

— Кад е неки Давид Н.** пустиньом путовао, нашао е са своим пратиоцима сенку лафа, ди усамльена у песку лежи; ер е лаф тако ужасно рикао да га е застрашена сенка одбегла.

— Неки воздухопловац узлетио е са своим балоном тако високо, да е на »новолунию“ лулу запалио.

— Девойчица една искапила е неотице етакло зейтина, коим отац ньен обичаваше свое седе косе боядисати. Тако е у кревет легла, а кад се у ютру пробуди, вриснy унутра ушавша слушкиньа од страа, ер девойчица постаде — права арапкиньа.

— Я сам лично познавао три брата, три близнаца у майке, од кои е први таки славан берберин био, да е ртовима гоньеног зеца тако вешто обрияо, као да му е на столици седио. Други, ковач будући, кад се конь у найвећем трку зауктио, наметнуо му е све четири потковице тако, као да му е непомично пред ковачницом стаяо. Трећи е умео тако владати мачем, да е на найвећем пльуску кише завитлио

мачем око себе тако, да капчица една кише на њега пала ние.

РАЗГОВОР.

Професор. Кажи ми, брайко, откад ниси ео?

Пролетарац. Има већ три дана.

Проф. Колико си пута за то време пао у несвест?

Прол. Шест пута, племенити приятельу човечества! и сад се ево са смрћу борим, коіой без скоре помоћи подлећи морам.

Проф. Сабери се, добар човече! Я пишем кньигу о резултатима глади, и о средствама: како да се смртна глад утоли. Цело мое одушевленье овде, коим сам речено дело довршити намеран, зафалићу практичном расматраньу. Кад се тисућа ексемплара распача — видићемо се опет.

ДРУГУ.

За што (питаш) злобном Адрияну
Да не вратим руге с равни дари? —

Не ћу. Ер знам *кад магарац дрекне,*
Овчій конь се њем' одазваш' мари!

ЖЕНИДБА.

(Превод са српског на српски).

Я те љубим, кунем ти се Богом,
У гроб сами я би пиће ногом
Васколики мог'о поскочити,
Нег' сву празност срца подносити.
Пазићу те — кап воде на длану,
Тек ми руку пружи преизбрану,
Да нас венца миртовога шар
Сединьене води пред олтар —
С њим ће мени сунце засияти,
Мила *Анко* жељу не украти!

Превод.

Презирем те, мог'о б' се заклети —
Ох, ругобо, ох права авети!
Кесе празност мене мори прека,
Те я спуштам око на тебека.
Скоро не би забелоглавила
Наспрам чуда и наспрам грдила,
Ал' и 'вако теглити ћеш бой
Као дояко никад у дан свой —

Узимам те да б' вештицо стара,
Тим ми сунце у мрак се претвара.

ПИТАНЬА И ОДГОВОРИ.

— За што є смрт најбољи доктор? — Єр само єдну визиту чини.

— Ко зна говорити све єзике? — Ехо.

— За што се неки наши списатељи яко боє смрти? — Єр знаю да се тамо доцниє само добра дела награђую.

— За што є Амор слеп? — За то што є имао распуштену майку, те є іош отац єдно око затворити морао.

— За што сад и найневнатніи списатељи наручую, да им се *образ* литографиран пред дућане изметне? — Єр немаю образа.

РАЗНЕ ФОРМЕ ПРАВЛЕНИЯ.

Неки є одвеђ вешто сравнио єдну винску бутељу с разним формама правленія. Ако метнеш бутељу да као обично стои на дну, дакле на найширем основу, то онда значи *конституцию*; ако стрмоглавце

положена, т. е. да е врх доле, стои — значи *апсолутизам*, ер док тако најманье дунеш, можеш бутељу оборити. А ако се узме с бутеље запушач, те духу и снази даш пуну слободу да се у грло слие, тада савршено добия бутеља свое определенье, и то значи — *републику*.

ДИОГЕН СЕ РАЗГОВАРА С ЄДНИМ УЛТРА.

Диоген. Шта си ти као човек чинио?

Ултра. Я сам се бавио око састављања ковкакви 6 конституция.

Диоген. Ти си био будала ва ништа.

Ултра. Я сам само с бурета под ведрим небом изговорио више од стотине „Слова.“

Диоген. Ти си брбљавац и дангуба.

Ултра. Я сам тежио да учиним свакоме право.

Диоген. Ти си марама од два лица.

Ултра. Я сам разним силама попуштао, тек да себе одржим.

Диоген. Ти си сплеткаш и страшивица.

Ултра. Я сам тада знао ћутати, али се у скупштинама ипак онако говорило, како сам я тео.

Диоген. Ти си наемник лажи.

Ултра. Я сам слободи, еднакости и братинству искапио неколико стотина здравица.

Диоген. Ти си пиянчина древна.

Ултра. Явни су листови испуньени моим разглаголствама о аристокрацiи, бирокрацiи и демокрацiи.

Диоген. Ти си шупаль, али е мое буре мени милие, и више важи него ти, ер ньегова бука не вуче несрећу за собом.

Ултра. Я сам правио найбешньe дворие, певао сам и Оде на революцию.

Диоген. Ти си гола ветреньача.

Ултра. Я сам правио погрдне песме и карикатуре на разна правителства и личности.

Диоген. Ти си подбадало и упропаститель.

Ултра. Я сам трубио да е отачбина у опасности, чим ко не теде признати мою мудрост.

Диоген. Ти си године неслоге сеяо, тек да за едан час сусти твоiой робуеш.

Ултра. Я сам издао и продао оне, кои нису мислили као я.

Диоген. Ти си шпион и издаица.

Ултра. Я сам победио мое противнике.

Диоген. Ал' не твое страсти. Ти ниси юнак, ниси никакав човек! Чисти се испред мог феньера.

ПАРНАС.

Певац бити, ах горке судбине!"
(Кука *Пера* с неволье и еда),
„Баш е Парнас на свем свету саде
Брег едини — *кой нема изгледа!*"

ЛЕК ПРОТИВ БРБЉАНЬА.

За чудо е по малим варошима брбљање овладало. У малим варошицама нит' има искрености ни неповеренья, нит' безазлености нит' зазора, нит' мудрости ни лудила — не знаш красног имена, ние сељански, а ние паметно. О Геснере, о Флориане, о Виргилие, да чудно л' сте ви льуде оманули!

Нека прође човек по туђини, видиће, колике се главе кроз пенџер помолише — сватко шушка, проналази, шпионира. Ил' нека човека нанесе срећа први пут н. пр. кроз К.** „Є л' он богат? е л' сирома? откуд иде? Дуго л' ће се овде бавити? Є л' оженьен ил' момак?“ Питаньу нема краја ни конца!

Млад еден списатель намеран е био неколико месеци у таквой малой вароши провести, едино романтичког ньеног положая ради. Он дакле употреби чудновати лек против брбльанья овай:

Приспевши на место, одма сутра дан позове отмение жителье варошице, госпое и госпођице на ручак у свою башту. Истина сви се убезекну дивно, али ипак приме позив, и скупе се на уречено доба. После ручка обришу се гости око уста и тедну удалити се, ал' учтиви домаћин замоли ій да іош мало почекаю, устане и почне перорирати:

„Господо и госпођице, я долазим из Сомбора.

Я обитавам у Апатинской улици, у гостилнику код белог ягньета.

Я живим од умерени интереса малог мог капиталца.

Я сам литератор.

Зовем се Ђорђе Я.***

Овамо сам дошао да у тишини напишем једну новелу, у осталом садржај њен не односи се нимало на ову околицу.

Я имам и једног брата од стрица у Зл. Прагу, али, добро ме разумите, то није онај политик С. З., који обитава на »сеноважнем трху.“

Я сам момак, а и немам воље женити се.

Я нит' се кад картам, нит' сецујем на лутрију.

Я пушим и шмрчем трафику.

Я се не мешам у политику, немам никаквог мњења, не спадам ни у какву партаю.

Я се сам бријем, и то трицут у недељи.

Я устајем у 7 сати, а лежем у 11, којом приликом тако тврдо заспим, као да сам Милоша Поповића уводне чланке читао.

То сам вам господо и госпођице саопштио једино из узрока тог, да мене ради сувише не уморите вашу силу уображења.

У прочем я нисам дивљак, кои ми што казати има, може ме наћи; тек я не ћу да чиним никаква познанства.“

С овим речма отпусти домаћин свое госте. Неки вельау: то е безобразно, неки опет: то е смешно и оригинално. Еле демон брбљања исчезну, и у варошици траяло е іош о младом списателу чудо за два дана, па крај!

ОРАО И ЛЕПТИР.

(Ние басна).

Орао едан кога горе
Крила снажна, силена,
Носише у врачне дворе
Врху плавна милена —
Он краль светли свию тица
У срећан се заче дан,
Од сви луга и шумица
Божески е опеван.

И ездрину завист прати:
Луд се лептир десио,
Он на мейдан оде звати
Орла, с ньим да б' летио;

Баш мисљаше горда тварка
Страшног орла добити,
С њим врх' сунца летећ' жарка
Цело га надвисити.

Пошто орлу то обзнане,
Он лептиру знат' даде:
„Сутра сунце кад огране
Я се примам опкладе.“ —
И на бильег дође верно,
— Супарника не би ту:
Лептир зверче пречемерно
Баш ће пожњет' срамоту!

Небокрадец он е често
Широм пута малена
Застаяо на свако место,
Цветка сис'о шарена;
Тамо амо смуцао се,
Док и едном не стиже,
Орлу с яви; а на то се
Овай летит' подиже.

И дивно се, брате, війне
А од прле земльице
У пречисте там' висине,
Богу саму пред лице!

То гледао лептир уди
Устидит' се не тео,
Већ и он си крилца труди,
Па е тако летео.

Ал' гле! ветар іогуница
Стрмглавце га савия,
Ту штогоће било тица
Свака му се насмия. —
О певчићи и поете
Не врцајте с' одвеће ви!
Петко Лирић лудо дете
Не мож' бити Мушицки!

НАЙЛЕПШЕ ДЕЛО.

Млад неки литератор, пошто се яко бияше завео у разговор с ньежном Лепосавом, зграби живосно ньену руку и подржи е чврсто дуже време.

Кад е већ найпосле пусти, примети му едан шальивчина: „Млади господине, *што е найлепше дело, кое изиће из ваши руку.*“

ЕПИГРАМ.

Ох! . . . Златинство Златоевића у
Златноме Прагу —
Златио дижи глас: Певачу *златан си*
сав!

ТУРСКИ СУЛТАНИ.

Лудвик XVI, краль француски пусти се у разговор са своим из Турске дошавшим послаником, и слушаюћи с неописаном радошћу расказиванья о млогим женама и неограниченой сили великог Султана, узвикне неколико пута: „То се зове владатель — ала да ми є тако владати!“ —

„Я сам тек кратко време у Турской био,“ као неотице придода посланик, »али су за исто време мог бавльења Турци *два Султана угушили, а єдног смешнули с престола.*“

ПРОФЕСОР.

Професор Хемиє у колегиюму напунио бияше електричку батерию, те окренувши се слушаоцима рекне: „Господо, као што видите ову пуну флашу, она є тако сило-

вита, да є у станьу човека убити, а вола обнесвестити.“ — Ал’ ево муке, батерия се некако очеше, прсне и свали професора на земльу. Ђаци притрче брже боље, ал’ већ ние нужно било, єр с речма: „Фала Богу, я сам тек *обнесвешћен*,“ дигне се Кларисим на ноге.

ОРИГИНАЛАН МИЛИОНЕР

Лорд Е.** живи и дан данас. Богат є толико, да и найбешње умишльае реализирати може. Првим погледом познаће га сватко по описаньу: као што изгледа изможден, мршав, шешир као шећерова глава наклопльен на очи — тако га вукаре два гиганска локая. Он изискану на прочитанье кньигу враћа у екипажу натраг. Немарно у Милордовом интову испружена, праћена четворицом локая у свили и злату, шпацира кньига до свог притежателья, те є овай с особитим чудом дочека. Лорд сваки дан носи нове чизме, а вечером свлачи ии и прибира к ньиовим предшественицама, кое су за ньега као неки календар и дневник. Што є иош чудние — за свое псе такође наручуе он обућу, кою исто тако плаћа као и свою сопствену. Ретко є

човек кои срећан да за његовим асталом руча; напротив редовно и поштенски се наслажу ту 12, и словом велим дванаест телесни паса Лордови. Сваки седи у једној столици с раменима, са салветом под губицом — за њим пединтер, најточнији ред наблъудаваюћи. Ако се кои од њи уметно не влада, такови одма кажњен буде, не телесно, но морално — такови мора у предсобию *као пуки слуга* вести, док му знаци најискренијег каянъа не припреме и опет старо почестно место.

ДР. ФИЛОЗОФИЄ.

„Ви сте Доктор, молићу?“ — „„Доктор да'
Филозофие““ —
„Помоћ' ми не ћете ништ', прси ми бол
мучи льут.“ —

БУДАЛАШТИНА.

Фитиль тек усекньиват' марите лампи
на нашой
Мудрице светске ви, куд сте залу-
тали куд?

Кам' да єдан од вас сети се, и најманьу кам' да Зейтина успе кап, лампа кад догори нам! . . .

ДА Є РАЙНА ПРЕКО НЬЕГА.

Богатом неком сину Израиља донесу весео глас: да се Наполеон вратио преко Райне. — „Коя фајда, што є *он* преко Райне, да є срећом Райна *преко ньега*, ако би и смео рећи да сам сигуран!“

РАСПИС НАГРАДЕ.

Неко високозанешено друштво, кое се у том сложило, да тежньама скотомученья на пут стае, распише на све стране, да ће наградом увенчати онога, кои изнађе средство, *како да се иси бува опросте*, ал' да то опет не буде бувама на вред, нити да им досади.

ЛЕПА НАДЕЖДА.

Спаия єдан, кои є код цркве дао зидати фамилиярну коштурницу, пише своим

синовима: „Єдва є једном доготовљена наша фамилиярна вечна кућа; и я се надам, да ћемо ми сви у њој отпочивати, *ако нам Бог шек живота подари!*“

ИЗ НЕКИ УЗРОКА.

У новинама стаяше: Будући су зла времена настала, и руке ми, што се раднье мое тиче *свезане;* то я настоећим објављуем, да из *слободне* руке кућу моју продати желим.

ОГЛАСИ.

1.

„За један врло добро сачињен гробни натпис тражи се пристоян мртвац.“

2.

„Настоећим опоминьем свакога, да ником ништа на мое име не узаймльуе *почем я нисам добар, ни колико є један фениг.*“

3.

Књижарска єдна фала заврши с речма: „Уверени смо, да ће сваки ову књигу са задовольством из руку оставити.

(Продужи ће се).

ЛЕНЬОСТ.

На свету нема леньа човека, као што є био Лорд неки у Лондону. Он є држао у кући Арапина, кои є за њега *кияти* морао, а кад се Лорд опиє, Арапин почне посртати.

ПОСЛЕДНЬЕ ЗАВЕШТАНЬЕ ЄДНОГ СТИХОТВОРЦА.

Стихотворац Б . . . . оставио є по себи овай тестамент: „Я немам нигди ништа, млого сам дужан, остало завештавам сиротама.“

ПОПРАВКА.

Књизи єдной, у коіой су киптиле типографске погрешке, тео є сачинитель по-

моћи тим, да се на свршетку придода: »Поправка штампе.« И он збиља даде наштампати іош пун єдан табак, с натписом: *Пропавка штампс.*

ОГЛАС.

Долеставльени настоећим обявльує, да он и пр., и пр. — Долеставльени! Па кои га є андрак *горе ставио?*

ПОЛУСИ.

Обпловитель света de Pagés приповеда: да га є ветар тако близу к полусу притерао, да є отуд єдва 45 немачки миља далеко био. »То мало растоянье,« вели он, подоштрило є моіу силу уображенья, и да су срећом мои 'Оландези мислили као я, они би се ветру и таласима радовали, у надежди будући, да ће се до сад неприступна земльа указати.« Он збиља држи, да є пут до полуса врло могућан. Али є сад питанье, вреди л' труда, да човек предузме тай пут? —

РАСИНА ПОСЛЕДЊА ВОЉА.

Умирући богорадио є Расин и прекљињао жену свою, да за живу главу не допусти деци његовой стихотворисати. Он є знао, како є мучно то: добре стихове правити, и како є несносно рђаве читати и слушати. — Мало време после његове смрти посети удовица сина свог Луя, кои се у Колегиуму учио. Єдан од професора мислио іой учинити радост тим, што іой є неколико стихова прочитао, кое є син њен саставио; коіом приликом увераваше професор, да се баш он исти не би стидио бити сачинителъем такови стихова. Луи имађаше тада тек дванаест или тринаест година, а већ є од уста до уста ишла речь, да ће отац његов у њему опет оживити. Али мати, сетивши се последњи речи мужа свог, уплаши се страшно, поита онай час к његовом приятельу, старом Боалу, и приповеди му свое яде. „Казаћете том младом човеку да к мени дође,“ заповедаше строги законодавац Парнаса. Мати обяви сину позив. Овай би приповедао доцние, да му є стра' и од самог имена Боало. Међутим морао се повиновати. Кад є к Боалу у собу ушао, загрми му яросни судия:

„Ви сте тай, господичићу, кои се плетете у стихове? Вальа ти знати, брайко, да безсмртни Омир ние имао сина, кои е стихове градио, и божествени Виргилие тако исто; и да недостижни Жан Расин ни близу неће имати сина.“

Али — као што е обично у свету — Луи се на то осврtао ние, но удесивши струне неваше храбро и у пркос. Одвећ сувопарне поетичне расправе *о Религіи* и *о милости* потеку из ньеговог пера. Бияше и за оно доба смирени душа, кое су заиста ньега за стихотворца држале, може бити за већег іош него што му е отац био; али га већ данас не чита нико, он е заборављен.

Жан Расин имао е пуно право, што е свраћао децу с оне стазе, ди баш и штедльиве ружице тек мразом притиснуте цветаю.

Мало ньи миселе како вальа о поезіи. Напротив една господична обичаваше рећи: „Ми смо сви поштени льуди у нашой фамиліи, изузевши брата мог, кои нас е стихотвореньем обесчестио.“

(Из Коцебуа.)

НОВО ИМЕ.

Одавно є на Малдивиянским островима живио Књаз єдан, кои се звао Ранабаудериталуру. Будући є сад помећу Христянима и Чивутима нови имена доста и сувише, тако да кашто већ стане човеку мозак, откуд толика имена клияю, то сам настоећим благозвучног, славног Ранабаудериталуру препоручити тео.

СКУПЕ КНЬИГЕ.

Тужбе стижу од сви страна, да су кньиге скупе. Некад су оне іош млого скуплье биле. Анжуанска графица платила є єдну свеску „Проповеди„ *с 200 овача, шри шовара чисше шенице и 100 самура.*

ПЕЧАЋЕНЬЕ ПИСАМА.

Карл велики обичавао є печатити писема своя ябуком од шпаде. „Ово су — говорио би — мое заповести; а ово є (пруживши прстом на шпаду), што одсвуд покорност прибавлья.“

ЧИНГУЛЕЗИ.

Чингулези на острову Цейлону одаю краљу свом таково безгранично почитање, да кад о себи самима с њим говоре, обично у место свог сопственог лица поминьу најпрезрителния створења. Тако н. пр. у место: *„Я сам шо и шо учинио,“* — загуди Чингулезац: Вашег Величества најпокорнїи *нас* учинио є то и то.“ — Исто тако чине они, и кад є о деци њиовой реч. Запита ли Краљ, колико кои деце има, одговор сльедуе: „Пет паса и четири кучке.“

ЧАСТ.

Ако би кад време дошло, да сви паметни льуди омрзну части, онда им препоручуєм леп обичай Малдивиянски острова. Тамо се тако строго пази на разлику станьа, да већи с маньим за живот главе єсти не ће. Али оће л' єдан да другог почасти, он даде зготовити млога господска єла, наслаже їи на єдан округао астал, застре астал свиленим чаршавом, па га тако пошлье у кућу оном, ком є част наменуо. Овай сада, вольа му є млого а мало

ести — чини како оће, — посади се или упарађен, или баш сасвим разголитан за астал; єдном речи: ние изложен оноликом преморављу, коим се част у Европи често по скупе новце купує.

ПИСМО СТРОГОГ ОЦА СВОМ СИНУ.

Строг е отац свом писао сину:
„Овом поштом, лепо мое злато!
Родителька твоя — да я за то
И не знадем ништа у истину —
Шиље теби талира стотину.
А свршиш ли школу — месец дана —
Ев' по тебе с кобом длаке вране
Верне наше слушкиньице Стане —
Ньу поседни, ал' е не умори,
Право кући, ра'но поуздана! —
У осталом о теби се збори
По свем селу ужасно говори
Да латински не разумеш словца . . .
Мене 'вамо подилазе мрави:
Нуто момка, нуто Богословца!
Я ти вельу, ти си мазгов прави
И остаєм твой отац .* *

(Из Блумауера).

ПИТАНЬЕ ЄДНОГ ДОКТОРА.

Доктор врло растрешен мислима сеђаше у веселом друштву до даме неке, и пошто му се ова потужи да є яко завия у стомаку, рекне іой: „Без сумньe сте у другим опстоятелствама?..“ „Бог с вама! куд сте се дели господине докторе? Мой є муж умро има већ две године.“ — „Ах, тада вас по ильаду пута молим за опроштенье; *мислио сам да сте іош неудата!*“

ОБЯСНЕНИЄ.

Неки се чудио на што *кафеџіи* пуне гомиле кньига: „Слѣдствія злодѣйствія у пет дѣйствія“! —

Та зар не знаш, одговори му другар, „да є све то дивота — *за фидибус!*“

ПРАВДАНЬЕ.

Правко ме злобно зове „жутокльуним“
И — „полетарцем“. . . чуєм питат’ диког
Є л’ он седоглав? ниє но тврдоглав!

СОКРАТ И УДОВАЦ.

(Из Лихтвера).

Верну љубу у анђела виду,
Та заслужну да векове живи,
Рано зграби Миной завистљиви —
Млад Меналка изгуби Филиду.

Сад за навек утешит' се не ће,
И већ вади од пояса ноже,
Брат га држи — он што игда може
Тад главурдом на зид се залеће.

И најпосле ланци кроте бесна —
Кад сажалив' брат га ослободи,
Он за савет до Сократа оди,
До Сократа, разума небесна.

„Ти, ком диви с' велико и мало,
Кажи — `рече — има л' мени лека,
Могу л' живит? — Яд мори менека,
Ясно сунце мени помрчало.“

А Сократ е очи оборио:
„Дођ'те (вели) после пет месеци“ —
Тако ли е! Боже и сви свеци,
Дотле с' онай давно оженио!

ДРУГИ ДИОГЕН.

Ко е онай господин, од прилике око свои четрдесет година, лепо одевен, и за своє године угледан и лак? Њега можеш видити у сваком шеталишту, на балу и концерту, и то увек самог. Он на све стране гледа испитујућим оком, чини се истина да му ние дуго време, али ипак око устана нѣгови никад осмеяк не облеће. — „Ко е он? шта тражи?“ Я одговарам: тай е господин други Диоген, и он тражи човека — женског, а очи су му Диогенов феньер. Он е поштен, добар, богат, изображен човек, али ево 20 година већ, како мерка жену. — Тако е, он е пун оригинални идеа што се врсне жене тиче. Идее су следујуће:

У своіой 21 години загледао се он у младу, лепу, добровоспитану девойку са стотину іош други добри свойства. Он запроси у родитеља њени руку, и добие реч. Усрочи се и дан венчања, тада се он на-

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ У НОВОМ САДУ

ће єдног вечера са заручницом на балу. Она є за сву душу радо мазурку играла, а он те игре ниє знао. Други іой се младић яви, они играю што се лепше може, и млада девойка увераваше после заручника свог, да њен играч божествено игра: То му прође као нож кроз срце. Он прекине познанство, и од то доба девойку више не види.

Доцние позна наш Диоген неку врло младу љубведостойну удовицу, коя га пуна њежности прими. Од дана на дан развияше она нова, боља и боља свойства, и он ю є сваким даном више љубио. Тад приспе годовни дан смрти првог њеног упокоєног мужа, она є желила на тай дан гроб његов поодити, и замоли нашег Диогена да є прати, али є то већ доста њему — он є мрко погледи, и удаљи се за свагда.

На годину дана после тога, угради му срце проста нека, врло лепа, сирота девойка. Она є посла руку свои издржава свою стару матер, и он метнувши назад сва одношења, оће, да іой пред олтаром руку пружи, кад ал єдно вече — о судбино! затече є ди размеће карте, да разбере оће ли іой он данас іош доћи. Он є презре, ер ниє рад имати суєверну жену.

Опет после неког времена допадне му се красота єдне младе госпе. Никад у веку ние мудрие жене познавао, она га љуби ньежно — за чудо — єдног дана они баш с найвећом ватром забавльаю се — извади он бурмутицу, и она — она — страота божја! завати бурмута, принесе к носу и кійне. — Свршили су!

И остала млога познанства не испадну сретние. Єдна є тия, али мало има памети, друга има млого памети, али прави стихове, трећа е врло чувствителна, а четврта се радо смие. Свака има по коју малу погрешку. Стотина познанства код нашег Диогена не траю више од осам дана. Залуд тражи он Феникса за свое срце, бадава му преставляю приятельи: да може врсна супруга бити и она, коя радо мазурку игра, или коя спомен прећашньег друга чествуе, или себи карте баца, или бурмут шмрче — све то други Диоген не ће да разуме, но тражи и тражи. Али већ починье белити му коса — іош мало, па му ни могућно неће бити, допасти се жени, кою он држи да е савршена. Валья опраштати мале погрешке, кад ій млога љубови вредна свойства прекрильаваю.

СОКРАТ И КСАНТИПА.

Тешко є разяснити, како су могла ова оба имена, поставши пословицом и противвначеньем едно према другоме, — како су могла велим временом од више него 2000 година, тако живим бояма изваяна амо до нас допрети. За што є Сократ као пример трпльења за женьене льуде, за што є Ксантипа као чертеж зле и лармацинске жене представльена? Или є валь'да претерано у суђеньу о добродетелима филозофа и о погрешкама ньегове супруге?

Древност нам є лик филозофов сачувала. Бияше он мален, ружан човек са затубастим носом, врло живи али зеленикасти очию — лик без сваког изражая; он є знао за ругобу свою, и то, као филозофу бияше му предмет подсмея. Слика Ксантипе ние до нас допрла.

Нико посумньати не ће, да є Ксантипа пре удае морала бити врло лепа девойка, єр видимо данашньим даном, да ружни льуди найлепше девойке узимльу. Жустра и нагла будући, притом одарена чрезвичайном живости духа, ние она знала за шалу, нит' є могла оћутати. По свой прилици є таква била девойка, сачетавши се са старим неугледним филозофом.

Сократ є презирао суд светине, исмеяваюћи наваде њене и обичае. Ксантипа савршено преиспуњена бияше вером у моћ богова и људи. Сократ є немариш био, не тевши еветлити пред светом, а Ксантипа тражила є да не буде роб незароблъен, да види и да виђена буде. Мислити се може, да є Сократ њене речи аргументима, њена умиљаваньа мудриченьем пратио, и разметао се н. пр. и разглаголствовао о польупцу, место да іой баш сам польубац даде. И тек такво што доста є, да жену едну огорчи.

Сократ ниє примио алатуре са женом своіом, красота њена и дух бияше му све. Ямачно су іой поради ти дарова и други просци долáзили. А шта да мислимо, ако є кои био, ког є она заиста љубила, те исти после (ер атински љубовници нису ни за длаку больи били од наши) невером іой поставши другом се богатом девойком оженио, па тако Ксантипа у љутини омаленом философу са пљоснатим носом руку пружила? Ниє л' сад све обясньено?.. Наравно то є тек ипотеза, али свакояко излази, да є тако могло бити.

Сократ є презирао новац. Є ли сад могуће, да се он сложи са женом своіом у издаваньу кућна трошка? Било є триста

невольа. — Ксантипа є праведно зактевала, што є Сократ неправедно одрицао. Он имаћаше велика дарования, то є она знала, али нашто, кад се тим брашнар и месар не плаћа? Пребацивала му є често, што мудрост свою узалуд растиче, али се он смеяо или ћутао, те тако нема помоћи!

Оћемо л' се дакле чудити, што се бедна Ксантипа на мужа љутила, особито кад узмемо, да є он њеной ярости спокойну ладнокрвност противстављао? Ди є жена, коя іой опростила не би разбешњеност, коіом є у таквой прилици планула? ди є жена, коя іой — опростила не би поступак, ди є, као што є познато, докопавши се лонца, кои іой тек пре до руке дође, полетила њим Ксантипа малешном филозофу у главу?

Таква є несрећа увек, кад девойка за филозофа пође.

(Из Кастели-я).

ЗАКЉУЧЕНИЯ ГАЗДА, КОИ КУЋЕ ПОД НАЯМ ДАЮ.

§ 1.

Поштени укућани не смеду имати ви-

ше од *двое* деце, нађе л' се треће — кирия є скупља у 5 талира.

§ 2.

Пушити є слободно само на сокаку.

§ 3.

Да не би постале собе влажне, забраньує се *кијање*; ние слободно ни гласно *уздисати*, из узрока што су дуварови танко олепљени Nota bene и яко рканье на спаваньу забраньено є.

§ 4.

Да се избегне досадан пра, забраньує се *чешком превући* альине у соби. И шешир се на авлии чисти.

§ 5.

Кад є време кишовито, укућани имаю *изути чизме* пред кућом, и амрел на сокаку оставити.

§ 6.

Забраньує се држати *псе*, *мачке* и *коньe*. Од друге домаће животинье трпе се

само оне, кое се у натуралной исторіи мольци, пацови, мишеви и стенице зову.

§ 7.

У замрзнуте зими олуке у авліи мора кирайция дотле *дуваши*, док се не откраве.

§ 8.

Да се не би ргали басамаци честом визитом кредитора, не сме кирайция ни под коим уговором *дугове правити*.

§ 9.

За време колере кирайция нит' сме *воће єсти*, нит' у летньим альинама излазити.

§ 10.

Кои би се зими на дим у соби и куйни *пошужио*, сме изићи на полье и почекати док се не разиђе.

§ 11.

Кирия се плаћа три године *напред*, и то тако, да по истеченьу єдне године

опет пренумерация на три године почиње. Ко између тог времена умре, нек сљедства сам себи припише.

(Продужи ће се).

СРЕЋА И РАЗУМ.

Помоћ дати ускорите Бози!
Окреће се коло немилице: —
Док се срећа у интову вози,
Мора разум да ђипа пешице!

КРАТКО А ДОБРО.

Приликом илуминације видити е било на пенџеру неке мале кућице једну једину лампу с натписом:

„Добро срце за отачбу
Увек мислим боље важи,
Нег' зейтина горет' млого —
Ни е л' тако, брате, кажи!“

ОПКЛАДА.

Два господина сеђау у меани цукшећи; на то ће један од њи рећи: „Я сум-

льам да има юнака, кои би ову велику пуну чашу пунча на искап испразнио. „Хо, хо! одговори други, „могао би се опкладити, да ће мой слуга ту маленкост од єданпут спремити!“ Онай пристане на опкладу, и сад зовну Митра. Митар, пошто є очима мерио чашу са свию страна, рекне: „Я ћу овай час доћи и дати вам одговор.“ Ни є ни пет минута прошло, а то се он врати с определителним одговором „проћи ће іой реч,“ примакне чашу, и не оданувши пошлье є на истину. Његов господин запита га: „а шта си мало час радио на польу?“ — „Ето вид'те,“ одговори он, „баш за ямачно нисам знао, оћу л' моћи чашу пунча на душак смирити, одем дакле доле, и учиним найпре пробу *с бокалом Карловачкога* . . . .

КУРИОЗА.

— Човек є ютром за $^1/_2$ цолла већи него ноћу, а то за то, што су рскавице омлитавиле.

— Човечіи мозак сачињава 28-му част тела; код коња само 400-ту част.

— Рихтер познаѳ 400 родова очње болести.

— Пулс єдног детета бие у едном минуту 180 пута, пулс зрелог човека удара у єдном минуту 80, а у 60 година само 60 пута.

— Пар голубова умложили би се за 6 година на 119,160, кад би се сваке године 14 пути легли. — Од єдног пара оваца скочио би у исто доба брой само до 64.

— Єдна обична домаћа мува леже за живота 20 милиона, 80,320 яя.

— Бува и скакавац скачу 200 пута толико, колико су велики, по чему могао би човек $^1/_4$ миље скочити.

(Продуж. II.).

РЕПУБЛИКАНСКИ ЕЛЕМЕНТ.

„Чуєш, Юлие,“ говораше Тодор, „ти већ сувише често забадаш нос у новине — кажи ми молим те, какво е то чудо: *републикански елемент*, о ком е баш и у самим Београдским Новинама била реч?“

— „Но шта ће друго бити — Вода е!“

„Како, вода? Немой се ачити, но говори шта е управо?“

— „Ево сад ћу ти разяснити: Црвено е море, као што нам приповеда св. писмо, саранило краља Фараона с његовом пратњом, оно е дакле било крваво-црвен републ. елемент, по чему се и зову Републиканци, кои све сатарити желе — *црвени Републиканци.*

Тодор е овде зин'о као смућ.

ОПОМЕНА.

О, младићу и срећа ти збори:
Ти лепима срца не отвори
Ни найбољой немой поверит'!
Ка' новайла држи с' найтишиє,
Одговарай тек *єсше* и *жиє*
Почне л' коя с тобом беседит'!

А оде л' ти тепат' свакояко
И песмицу удеси л' ти како
Тад — лепо те саветуєм друг:
Ка'но Улис кад Сирена кличе
Запуш' воском уши несретньиче,
Так' притворной не подаи слух.

Ако ли се кад завитли њена
За тво'м руком ручица љубљена —
И том срећом не обман' се ти;
Ма иначе и задае ранну,
Нестиснуту и нецеловану
Белу руку вања пустити.

Своевољност, гордост и суета
Женскињама влада док е света,
Притаен им тек остае чар;
Те и мужа како нађу кога,
Пуна ватре, млада, богатога,
Са преваром вуку пред олтар!

Тад' се брзо голубица мења —
Она иста у љубви неленья
Што драгану тек живила свом,
Сада с другим други акт настави,
Свога война љубити остави,
Сигурана брачним прстеном.

Не заборав' пословице прие:
„Све што лети, то за ело ние“ —
Бежи женску страовиту лест!

Ласканьима ньиним ува дати,
Оковат' се, самар узимати,
Знай да увек доста рано ест!!

(Просто из Алксингера).

ЂУРАК ОЧУПАН.

(Истинити догађай у Пож.....)

Око 10 сати у вече очекиваше девойка у П.**, да іой из другог места стигне ђувегия са ньеговим сватовима, кои око пола ноћи стигоше на више кола, са великим кликом и уюканьем. Сутра дан пошто звона на ютреньу огласе, два попа, кои у комшилуку живише, пођу у цркву. Одма при првим корацима саставши се, стану се едан другом жалити, како нису могли више заспати, откад пияни свати прођоше покрай ньиови кућа, — и у таком разговору дођу наспрам школе, од кое ни црква ние далеко; ал' у едан мах опазе пред собом нешто на земльи, за кое се обое нагну, и едан подигнувши рече: „Вера и Бог — ћурак очупан! — “ „Тога су ямачно свати ноћас изгубили“ привати му реч други. Стану мало да се договоре шта ће с ньим радити — сватима га предати не сви-

ди им се; закључе дакле испећи га и у друштву изести. Будући им е пак далеко било кући се враћати, то сврну у школу, обесе пред исту ћурка о клин, и оду у цркву. Послушник школски, кои е баш у исто време у фуруне ложио, чуе на огради школской лупу с вратима, коя попови изишавши нису за собом добро затворили, — извиће онай час на поље, но одма и ћурка опази ди виси. С места пробуди свога другара и покаже му ћурка, са своим мишљеньем: да су га морали попови наћи, а свати ноћас изгубити. Ова двоица се дакле сете, како ће ћурка себи присвоити. Брже-боље нађу мало кучина, крпа, неколико чешљева бела лука, угљена, длака и друго коешта, кое све у ћурка помећу, к томе іош неколико велики игала под крила позадеваю, и опет га о клин обесе. — Попови пошто ютренье сврше дођу у школу; учительима стану се фалити, шта су „сабайле ућарили,“ те на послушника викну да ћурка, кои онде на клину виси, донесе унутра. Ал' кад га онай према свећи донесе, и попови виде шта у њему има, таки единодушно закључе, да се са истим ћурком што то вражало, еден га шта више од попова одма шчепа за батак, и хитти га преко пло-

та насред сокака; други пак послушник оптрчи у наоколо, ћурка узме, с речма, да ће га мачки дати, пошто га тек испеда ће. Но пред подне, кад с литургие изиђу, ћурак ево печен, и оба послужителя затворивши се у једну школу, а пенџере отворивши, с највећим апетитом једу истог. Кое кад попови видоше, а потом још дознавши како су суеверно преварени, здраво им жао беше, не толико преваре, колико тако красног дела ради, кои им се, тако рећи, испред уста измаче. — Да е овај догађај општег смеја достоян, то се види; но да у себи и неку жалост скрива, баш и то се види!

СКОРОТЕЧА.

У пошти е празно било место скоротече. Први кандидат уђе унутра к управительу.

„Сси ли колико брз?“ —

— „Господине, я нисам сувише фалисав; али ако надлежи однети куда писмо, кое би лагане коне заптевало — тако ми шлофкапе Меркурия, я тада летим с вашом кобом у опкладу!“

„Шта? она рага? Ти си яко спор. Петљай! Vivat sequens!“

Н-ро 2 корачи преко прага — „Да л' си брз колико?“ —

— „Као зец, кад га ваш кастор повија.“

„Спор си ми одвише. Vade retro! не могу те употребити.

Онай од „трипут Бог помаже“ уђе унутра:

„Но, да л' ћеш се у ноге поуздати?“ —

„Ви знате, господине, да я ковкакве флаузе не милуем, али овде се можете ослонити на мою реч. Чуем ли тек: има депеше! Пусто л' умем загрепсти! Я трчим“. . . .

— „К ствари, к ствари!

„Я трчим . . . . локомотив е пред моим очима ништа . . . . я сам у станьу рећи, да су парна кола тек један пуж према мени!“ —

„Душе ми, млого си рекао, али — я те употребити не могу. Спор си ми и опет. Покажи леђа!“

Трећак карамболира на вратима с четвртим и последњим кандидатом.

„Како постамент?“ —

„Смешно питање! — Господине, я сам брз — као — као *заключение народне скупштине.*“ — —

„Урра! Е, баш си мой човек! — Єст, ти ћеш попунити упражњено место *скорошече!*“ — —

ОПЕТ КУРИОЗА.

Найзнаменитіи начин дуелирања наћи ћемо у Јапану. Увређени сиреч распори себи трбу, а ньегов е противник непоштен, ако мужества нема, да то исто учини.

* * *

Багдадски єдан Калиф имао є толико свои носаћи аљина, да є ньима више од 600 камила натоварити могао. Сами кошуља имао є преко 10 ильада. Кад є тай мелак умро, едва су у двору и толико платна могли наћи, да му покров на сандук саставе, єр близу пред смрт дао є све орманове забравити и попечатити.

РИМСКО ЧИСЛО X.

Одвеħ е значења пун римски крсташ брой X., ако се на степене чевечиег века аплицира. Све до пете године од крста и страданьа нема трага, а чим она настане, и детету аз-буки-таблу у ручице уклопиш, одма се ето и горньи репиħи крста у нумери V. појављую.

У деветой години, кад о будуħности детета прва саветованьа починьу, неотклонимо указуе се крст, али ипак ублажително и као хранителни знак стои пред ньим I (IX), и то вальада значи ньежну бриж-льиву майку. Тек ево и томе свему нестане трага, кад дете у десетой години на страну у Гимназию отпутуе — сад е крст (X) отесан и готов.

У двадесетой години придружуе се іош цео други крст (XX) — љубав; у тридесетой треħи крст (XXX). слатки домаħи крст.

У четрдесетой четврти (XXXX) — крст деце и звания Најпосле у педесетой нестане свега — страсти су легле — човек мисли да исправљен у нумери L на сталной нози стои, ал' ево големи ядa, у шездесетой явља се и опет крст, мож'да смртни случай чеда ил' љубовце — по-

четак паданья — неблагодарности звания, и томе подобно; и тако растећи и умножаваюћи се иде кроз седамдесету, осамдесету (LXX.LXXX), док се у деведесетой на еданпут погуреном старцу, као чудом неким, истинито значење крста престави, и он се с вером и надеждом на ньега наслони (XC), и найпосле, кад (и ако?) наброи сто година, саморан (C) оставши, падне, и земльа га загрли.

ЧВОРАК У ШКРИПУ.

Певац у Трћаку имао е едног чворка, кои е за чудо лако брбльати научио. Певац е имао обичай, кад би га се несреће живота и трошкови кућевни надоврзли, рећи: „Та то е проклета економия!“ Чворак то чуе и упамти. — Другом приликом често би чворак чуо речи: „Я сам певац из Трћака, а ово е моя супруга!“ —

Обе те конштрукције утуби син Нимрода тако, да ій е често и не запиньући по цео дан брбльао. Едно ютро послужи му срећа, те избегне на слободу, али на жалост! с мложином свои колега падне у руке ловцу, кои едном по едном поче врат

завртати. Кад наш брбљавац види, да већ свима нема на рамен'ма главе, до остао он сам са іош једном же'нком, с погледом на удављенике, закречи: „Та то е проклета економия!“ Чудом поражен ловац одскочи натраг, те сетивши се посла „буди Бог с нама!“ заплећући запита: а ко си ти? — Тада чворак поиздигне кљун и рекне: „Я сам певац из Трћака, а ово е моя супруга!“

ЖИВОТИНЬЕ И ЉУДИ.

Животинье немаю разума, ал' за то немаю ни „*луднице;*“ оне немаю говора, ал' немаю ни „*Раш за єзик;*“ међу њима нема *Адвоката*, и опет им се гули кожа с леђа!

МЛАД МАЧАК.

„Млад е мачак пунољетан“ —
Тек постаде пресуд знан,
Ал' он вес'о и пресретан
Јуриш! ка'но Тамерлан.

Куд ће ивер кад од кладе? . .
Мишевима тешко, яо!
Мишеве ће гонит' саде
Мачак млади, мачак зао!

И мозак му покварени
Брои жертве унапред,
Сваког миша зна у стени,
Свак' за његов знаће вред.
И ко би видио тако
Цело би се клео туд:
На тавану наопако
Мишу дође страшни суд! —.

Тия ноћца свет обвила,
На небеси месец с'я;
Са польане зеленила
Пере роса сваки пра';
А од лова ништ' не дође. . .
Чека мачак дуго дост',
Њега прва ватра проће,
Он се даде у жалост.

И на таван тад одшеће, —
Мало око шта да зри!
— Њем' на сусрет сова леће —
„Зар не спаваш, душо, ти? —“
„Іок,“ совуља одгонене,
„Нека спава манит, лењ,
Миша тражим я за мене
Сладак ми є мия пљен.“ —

Тим осветом разгњевани
Сиђе доле мачак млад,
Види ежа ди на страни,
Живо єде, толи глад.
„Да є сретно! Дедо стари!“ —
„„Миша едем, сладак део““ —
Мачак на то да г' сатари:
„О камена там' он єо!“ — — —

Ту уздану нема леба,
Нит ћу кадгођ певат я,
Већ айд' даље поћи треба,
Шат' не оде нада сва! —
Иду' тако лию срете,
Оч су іой муњин сяй,
Мачак стаде и заплете:
„Шго си гњивна, узрок дай!?“

„О, проклињућ' лия рече —
„Я сам знала мишiи ров,
Ту намислим ово вече
Задобити добар лов —
И у шуми док сам била
Несретни се наш'о син,
Исправним ми гньизда мила —
Заявио с' душманин!“ —

Чув' то мачак, ліи каже:
„Шта толико има ньи,
Што мишiим месом траже
Свог стомака пунити?
Ах! свакако тужан падам,
Види л' когоћ яда мог —
Я сирома како с' надам
Са занатка живит' тог?“ —

Рече. Правце натраг зброд,
Сретно га є нанео пут,
Миша наће — красне згоде
Он продужи занат љут;
Практицира, знан постане,
Све му иде као сат,
Живи (мећ' нам' нек остане)
Баш к'о — млади адвокат!

АФОРИЗМИ ЗАФИРОВИ.

— У свету нема таквог грубијана, као што е: „*Календар*“. Он сваком човеку трипут у години споминье колико е стар? на дан рођенья, на дан имени, и о новом лету! И кад се коме такво грубијанство каже, ето ти се одма сав свет стрчи, те „*грашулира.*“ —

— У политици има свакояки вопроса: Бугарски вопрос, вопрос монопола дувана и др. — Први политичан вопрос датира се іош од раја. Кад се Адам сакріо, Бог е врло добро знао, куд е он; али е Бог био политичан, он пита: „Адаме, гдѣ си?“ —

— Човек и жена, вели се, едно су тело; я велим тело и душа; човек е тело, жена е душа; по томе се и бои млоги човек бесмртия душе:

— Жене обично живе у вечитом рату. Од 18 до 25 година — то е седмогодишньи рат срца с разумом: а од 25 до 55 трае тридесетогодишни рат нарави с — *Кроячем.*

— Полье философие може се сравнити с црним густим облаком — млого се има лутати и заплетати; правдословство е воћньак, ди плодови висе поприлично ви-

соко; најпосле е медицина — њива за кромпир, најлепши е род под земљом.

— Човечји е живот баш као *„учредничество новина.“ Обявом* сваке *нове године*, обећава нам оно све за будућност, а *људи* су будале, кои то верую. Човека у „учредничеству живота“ и не питаю оће л' *пренумерираши? „обявление“* су му послали кући; чим се роди, већ е пренумерант, за то се и почне одма дерати, да му се *лист* недопада. Из учредничества живота излазе на свет *„издания“* од две струке: сиян живот на *велину* за богатоше, и лош концепт-живот за сиромаш!

— За Пегаза не ће нико рећи: да е *каштшалан конь.*

— Кои људе опада, заслужуе да му се кућа над главом упали — зато и даю људи све свое куће *асекурираши.*

УПРАЖНЕНИЯ СТИЛА.

I.

Стил љубовни.

Њежно-умилни женски цвеше!

Откад сам се — има томе два дана — у светозарну ватру плави ваши очњи зве-

вда забленуо, од тог часа е кротко мое срце почуствовало муке, какве тек икад познае случайно запальено, барутом напуњено буре! Срце мое гори, и под топећим се уздисаима љубве сагорева за неизясньаеми бол. Ах!

С мелодиским волшебним тоном хармонически сиренски песама дише моя стрелом Ероса уязвљена груд од минута на минут небесно име: — Мицика! —

Да, љубведостойни ангеле, я не ћу, я не могу дуже таити у чезнећим груд'ма — дакле чуйте: *Мицика я ше љубим!* — — Вечно, верно и искрено љуби те мое младићски іош чисто срце. Цело мое сушчество, мое дисанье — све е љубав према теби, ти горда, величествена дѣво!

Ти ме оћеш — ест, ти ме оћеш, можеш, смеш, и мораш такође љубити! — То несташно смешенье у ямицама твои, бенгалским огньем посути образа — та бисерна роса у љубвесветлим очицама — — то велељепие виюћи се дѣвични прелести! — О, не не! такова безгранична љубав не мож' да не почувствуе сродна уздраж'я! — Па ако и опет? . . . Мици, владательицо, мучительицо застрашене душе мое! . . Я имам мач у потаи, коега врх жедни за срчаном крви несретника; я

држим отров у преправности — я сам се упознао са страшилама пакла! . . И то све тебе, твоє љубави ради. Само ти, ти, ти — или смрт, од свуда смрт за досад найнеспретние љубећег

Б.**

II.

СТИЛ ПОЛИТИЧНИ.

Неки при чаши вина. Да, приятельу! я вам кажем, непоньатно є то, нити зна човек, шта да мисли? Толике године благословене небом и земльом, и опет ништа. Прођите куд оћете — свуда ништа! . . . И іош се човеку замера, кад запита куд є све прошло? . . .

Полицайски увода. Та, пійте братац! Я вам даєм са свим за право.

Неки при ч. в. Я би вам и више шта поверити могао, кад сте према мени, убогом ђаволу, издашни тако! — Видите — я би се усудио погодити, куд су толика богатства наши благайница — я би се усудио слободно и без околиша рећи. . . . я би се усудио — — —

Полиц. увод. Не устручавайте се ни најманье! я бар умем ћутати. (Кашље гласно)

Неки при ч. в. Да видите ту су биле млоге жељe: високе палате, пуне кесе — — —

Полиц. ув. (Кашље још гласније. Єдан пандур уђе унутра)

Пандур. У име закона, ви сте ухапшени! . . . .

(Стилови: новинарски, школски, вештачки и судејски у II).

ОТАЦ И СИН.

Юнош врли благ'надежни
По имену Раша,
Син є био знаменитог
Луке арендаша.

И питома варош била,
„Шарош“ се є звала,
Ту наш јунак сласт є куш'о
Науке и морала.

Две године проуяле —
Он у трећој свира;
Напредачно изван свију
Други промовира, —

И придевак „Др“ добие
И . . . дукати плати . . .
Тад' поити и ћаћку се
Вес'о дома врати.

И свак' кои издалека
Стриц се звао само,
На гостбу е морао се
Потрудити амо;

Свак' поздрави, пошто десну
Окрувьеном пружи:
„Госпар доктор' добро дошли,
Како здравље служи?“ — —

Дан одмора следов'о е
Части и весељу,
Тад' повади доктор кньигу,
Угоену, вељу —

Под пазух е не мо'ш носит'
Него у колици,
— Тада отац поизмакнув'
С ет' ови извици:

„Ай, виде ли яко чуда —
Ста' тешко да дише,
— Шта л' се, сине, у той кньизи
Предебелой пише?“ —

„Ова књига — син настави,
Я сам истом њоме,
Домог'о се моє чести
И моє дипломе.

О, то вам є књига, оче,
Њу зна бео свете,
То є књига *корпус јурис*
Ако верујете —

Што штампано покрупним
Средом сваке стране
Текст се зове, с њим є човек
Готов на тенане;

Ал' то ситно око краја
И тамо и амо,
Ту є ремек, сладак оче,
Ту ти ми певамо —

Све у свету наувнако
Што се кадгођ ради,
Ту є ето. Ту се учи
Кавга да с' огради;

Ту адвокат вешт є био,
Па бело у црно,
Црно опет све у бело
Знао те обрно“ — — —

Отац чуе казиванье,
У себи се свети,
Кад по подне син отиш'о
Знанце да посети —

И за собом едва врата
Затворио био,
Ал' потайно отац му се
За бой припремио —

Улетио у собицу
Па бев свака срама
Напопао корпус юрис
Оштрим маказама!

Ту милости не бияше,
Штандрехт лист е сваки
Издржао; гньев ер срце
Преузе злопаки.

У то доба син у собу . . .
Убезекне с' дивно:
Он, за ког е полагао
Труде непреривно —

Смотри сада *Правка* свога
Касапльена свуде,
Тамо лежи трупа пола,
Страота за льуде;

Тамо опет уда сва му
Разметнута ружно,
То е сину жао било,
Он завика тужно:

„За што, оче, зар се тако
Льубав твоя явльа?
Да се нисам син назвао,
Би тако ми здравльа . . . !“

„Лакше мало — стари на то,
Не лудуй не грди,
И као за што да те ова
Багатела срди?

Откад тебе на путове
У юрию справльа,
Я сам до сад спурдисао
Землье два фртальа —

Доцние зар не би куће
Имао над главом:
Маказа се дакле латим,
И то с пуним правом.

[library stamp]

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ
РПСрI 11.1
1851.